

DUHOVNO ŽIVLJENJE

63

Družinski
tednik za
slovenske
izseljence

LA VIDA ESPIRITUAL

Revista Semanal

A VIDA ESPIRITUAL

Revista Semanal

THE SPIRITUAL LIFE

Weekly Review

BUENOS AIRES

22 — IX — 1934

10 centavos

DUHOVNO ŽIVLJENJE

je splošno kulturna slovenska izseljenska družinska revija in izhaja tedensko.

Ustanovitelj in glavni urednik: Josip Kastelic.

Urednik SLUŽBENEGA VESTNIKA Slovenske katoliške misije za Južno Ameriko: Vsakokratni odgovorni izseljenski duhovnik.

Urednica ŽENSKEGA VESTNIKA: Marija Vodopivčeva, Rosario.

Urednica NAŠEGA MLADEGA RODU: Krista Hafnerjeva, učiteljica, Jesenice na Gorenjskem, Jugoslavija.

Dopise in vsa vprašanja in sporočila, ki zadevajo vsebino lista pošiljajte, prosimo, na: Uredništvo Duhovnega življenja, Avalos 250, Buenos Aires, Rep. Argentina.

Telefon uredništva je: 59 Paternal 3919.

V upravnih zadevah, to je zlasti glede naročila, plačila in oglasov, se obračajte, prosimo, na: Upravo Duhovnega življenja, Rio Bamba 562 Buenos Aires, Rep. Argentina.

Telefon uprave je: 47 Cuyo 0275.

Osebni obiski v upravi: za sedaj vsak dan, od 15. do 16. ure.

Naročnina znaša:

- a) Za Republiko Argentino in vse ameriške dežele, vključeno Severoameriške Združene države in Kanado, letno \$ 5.— m/n (arg. pap. pesov), milreis 20.—, severoameriški \$ 1.50, urugvajskih pap \$ 3.50, čilenskih \$ 35.—.
- b) Za evropske in vse ostale države: letno \$ 6.— (šest argentinskih pesov v papirju), ali Din 70.—, francoskih frankov 25.—, Lir 20.—, mark 4.50, holandskih gold. 2.50, šilingov 10.—, šterling 0.35, belgijskih frankov 35.—.

Da slehernemu omogočimo naročitev našega lista, sprejemamo na račun naročnine vsak znesek, tudi če nam ga pošljete v znamkah in bomo pošiljali naročniku list dva meseca za vsak plačani peso.

Naročnino je najboljšo nakazati v argentinskih pesih m/n, bodisi v priporočenem pismu, bodisi potom bančnega čeka "sobre Buenos Aires", ali s poštanim girom, ne pa z bančnimi čeki, ki se glasijo na tuje valute.

Še ugodnejši način pošiljanja naročnine objavimo, ko bo Uprava korakoma organizirala zveze z dotičnimi deželami. Za danes moremo že sporočiti za:

(Nadaljevanje na 3. str. ovitka)

LA VIDA ESPIRITUAL

BUENOS AIRES, ARGENTINA

Redacción: Avalos 250, U. Telef. 59 (Pat.) 3919.

Administración: Rio Bamba 562, U. Telef. 47 (Cuyo) 0275.

Argentinski parlament

El artículo de fondo, que sigue, se refiere al significado de la excursión al Palacio del Congreso que fué organizada el día 14 de este mes por iniciativa de esta Redacción.

El inmigrante que vive en el país, cuyo ambiente sigue durar, te el proceso histórico de la Nación moldeado por sus Leyes, debe procurar conocer las tendencias y el contenido de las Leyes por el medio de informaciones directas sobre la labor legislativa. Es necesario procurar para que desaparezca el tipo del inmigrante que del país no conoce mucho más que el número y la calle de su casa o las fachadas de las casas y las calles por donde pasa y viaja. Lo mismo tiene que desaparecer el tipo del inmigrante, que pretende a su favor intervenciones de los representantes de su país de origen en sus asuntos civiles que son de exclusiva incumbencia de las leyes y tribunales argentinos.

Esta Redacción aprovecha la ocasión y agradece a las autoridades del Palacio del Congreso el permiso para la visita y la proverbial amabilidad argentina, con cual ha puesto a disposición del grupo visitante un empleado suyo que nos sirvió de guía durante la visita a las dependencias, y a la Cámara de Diputados durante una de sus sesiones. Todas las impresiones recogidas nos servirán como grato recuerdo y estímulo para continuar con esta nuestra labor de instruir a los compatriotas en todo lo que concierne al progreso y esfuerzo laborioso del pueblo argentino.

La Redacción.

Po inicijativi našega lista smo v petek 14. t. m. priredili Slovenci prvi poučni izlet. S tem izletom smo napravili nov korak pri vršenju ene najvažnejših nalog našega lista, ki hoče biti več kot samo navadno sredstvo za zabavo in razvedrilo, marveč hoče tudi voditi svoje čitatelje v čim boljše spoznavanje okolice v kateri živijo in vprašanj, ki jih zanimajo, in na ta način ustvarjati pogoje in podlago za čim večje izboljšanje našega izseljenskega položaja.

Ko smo prišli v Argentino, smo prišli v deželo, kjer je vse

popolnoma različno od razmer, v katerih smo živeli doma. A če smo prišli sem, smo prevzeli tudi dolžnost napram sebi in napram narodu, ki nas je sprejel z gostoljubno velikodušnostjo v svojo sredo, da poizkusimo spoznati ta narod in njegovo domovino, ki smo jo z vselitvijo tudi mi izbrali za svojo novo domovino zase in za svoje otroke. Vljudnost in hvaležnost zahtevata, da se temu narodu čim bolj približamo da spoznamo narod in vse one naprave, ki si jih je ustvaril in si jih še ustvarja, da more vršiti svojo zgodovinsko nalogo in modro voditi, upravljati in vladati tako veliko in važno deželo, kot je Argentina. Da damo vsaj skromen izraz tem svojim obveznostim napram argentinskemu narodu in da hkrati tudi sebi koristimo, smo otvorili vrsto naših poučnih izletov ravno z izletom v argentinsko Narodno skupščino, to je v palačo argentinskega Kongresa.

Narodna skupščina, sedež postavodajne oblasti, je najvažnejša točka udejstvovanja vsakega v civilizirano državo organiziranega in svobodnega naroda. Ona je vez z narodovo preteklostjo in vir smernic, ki si jih daje za svojo bodočnost. V nji nadaljuje narod delo svojih prednikov in pripravlja naloge za potomce.

Imeli smo priliko, da smo prisostvovali eni izmed sej argentinske poslanske zbornice. Pred nami je bila impozantna dvorana, polna poslancev, slišali smo njihove govore in debate, prišli smo za trenutek v neposreden stik s tokom argentinskega javnega življenja, s plodom slavne narodne preteklosti:

revolucije 25. maja 1810. leta, ko je nekako ob istem času ko se je začel probujati in boriti šumadijski seljak za svojo svobodo tudi argentinski narod izjavil, da hoče živeti lastno narodno življenje;

kongresa v Tucumanu z dne 9. julija 1816, ko je argentinsko ljudstvo pretrgalo vezi s španskimi kralji in proglasilo svojo državno neodvisnost;

ustavotvorne skupščine, ki je 24. decembra 1826. sprejela prvo ustavo, in

skupščine, ki je 1. maja 1853 sprejela po načrtih Juan Bau-

tista Alberdija ustavo, ki je izvzemši samo male spremembe še danes v veljavi.

V isti dvorani so bili sprejeti skoro vsi zakoni, — dvorana je še nova — ki uravnavajo naše vsakdanje življenje. Poleg zakonov upravnega ali splošnega značaja tudi zakoni, ki zadevajo posebno nas, ki smo po večini delavec, zakoni socialnega značaja: pokojninska in socialno-zaščitna zakonodaja.

Koliko izseljencev nima o vseh teh stvareh niti pojma, čeprav so ravno zanje skrajno važni!

Naš prvi izlet, prirejen v argentinsko Narodno skupščino, naj vzbudi med nami zanimanje za glavne pojave in ustanove argentinskega državnega življenja. Naš list bo skušal, da podamo s časom podrobnejšo sliko o pravicah in dolžnostih prebivalca dežele, čeprav noče in ne more biti politično glasilo.

Skupno se moramo truditi, da vsaj med Slovenci že skoro izgine tip onega izseljenca, ki pravi, da živi "v Argentini", pa živi v resnici samo v tej in tej ulici, hišna številka ta in ta, od Argentine pa ne vidi in ne pozna drugega, kot fasade hiš, mimo katerih hodi ali se vozi. Naj izgine tip onega izseljenca ki nima niti pojma, o pravicah in dolžnostih, ki jih odreja argentinski zakon za vse. Le tako bodo ljudje nehali letati na konzulate in poslanstva in potem zabavljati radi nedelavnosti državnih predstavnikov, ki ne morejo preko argentinskih zakonov in argentinskih sodišč, katerih dela in najnavadnejših postav pa naši ljudje po ogromni večini ne poznajo, bodisi da govore v njihovo škodo, bodisi v njihovo korist.

Naš izlet v Narodno skupščino naj bi služil Slovencem sploh v vzpodbudo, da se kot celota, posebno potem uredništvo naših časopisov in društev, stavimo v neposredno vezo z argentinskim zakonodajnim življenjem.

Kakor drugod, je tudi argentinsko strankarsko-politično življenje zelo razvito in živahno. Kakor drugod, tudi tukaj, ali pa, vsled živahnosti argentinskega temperamenta še bolj, strankarska zavest in interes pogosto zatemnita državno zavest. Taki

uplivi mečejo vsak svojo posebno, več ali manj pristransko, luč na vprašanja, o katerih odločajo narodni zastopniki zbrani v poslansko in senatsko zbornico na temelju večinskega glasovanja.

Izseljenci moramo presoјati aktualna argentinska vprašanja pravično, stvarno in nepristransko, kar je tudi v našem lastnem interesu. To nam bo pa mogoče le tedaj, če bomo črpali podatke o dejstvih iz prvega vira. Zato spominjamo, da za časa zasedanja obeh zbornic izhaja "Diario de Sesiones", katerega si more nabaviti za skromno naročnino od \$ 2.— m/n pač vsako društvo in uredništvo, če že ne posameznik. Dnevnik objavlja stenografske zapisnike vseh sej, govorov in zakonov, s tem torej obojestranske dokaze, ki jih navajajo narodni zastopniki. — Ker dajo pri otvoritvi zasedanj tudi predsednik republike in vsi posamezni ministri svoja pregledna poročila, o svojem delu, je iz Dnevnika lahko dobiti vse glavne podatke o državnem življenju argentinskega naroda. Kdor prebere nato še komentarje nekaterih glavnih, resnih dnevnikov, ki so v Argentini nasprotno kakor pri nas doma, vsi več ali manj strankarsko-politično neodvisni, si more dobiti jasno sliko o glavnih vprašanjih, od katerih so premnoga neposredne važnosti za vse nas, ki tvorimo del prebivalstva Argentine.

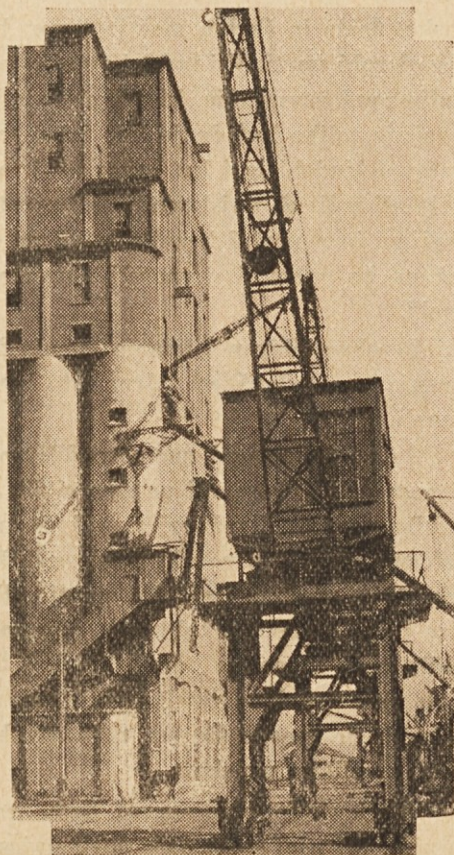
Pri izletu smo obiskali tudi prostore velike skupščinske knjižnice, ki je javna, tako da more priti na svoj račun tudi tisti, ki se podrobnejše zanima in peča z zakonodajnimi vprašanji.

Le če bomo poznali zakonodajne temelje, ki določajo pravice in dolžnosti vseljenega inozemca, bomo mogli pravilno nastopati v naši novi domovini. Argentinski narod je posebno v člankih 14, 20, 21 in 25 svoje Ustave določil temeljne pravice in dolžnosti za vseljene tuje državljane. Naturaliziranemu inozemcu, tujcu ki je postal argentinski državljan gre tako zelo na roko, da tekom prvih 10 let ne zahteva od njega vršitve glavne dolžnosti državljana v slučaju nevarnosti obrambe dežele z orožjem v roki. Vseljencu daje možnost, da se more že čez dve leti naturalizirati, ali ga ne sili, da bi se moral. V kolikor nismo državljani dežele, tudi

ne moremo posegati aktivno v politiko. Toda moramo jo poznati vsaj v glavnih obrisih.

Mislimo, da je naš dobro obiskani prvi izlet lepo koristil poglobitvi spoznavanja naše nove domovine.

S podobnimi izleti bomo radi nadaljevali tako, da bodo naši čitatelji in naročniki mogli videti, da jim hoče biti naš list resničen prijatelj, svetovalec in pomočnik posebno tam, kjer ne zado-
stuje dobra volja posameznika, temveč je potreben skupen trud in skupno delo.

Elevador, ogromna argen-
tinska kašča, velika shram-
ba žita, s svojim neutrudnim
pomočnikom žerjavom. Vse
argentinske kašče so prepol-
ne najboljše pšenice in ko-
ruze, ki je ni mogoče pro-
dati za nobene denarje.
Vsled tega, pravijo, je danes
hudo na svetu.

Franc Kunstelj, Vrhnika pri Ljubljani:

Igra življenja

Véliki španski dramatik Calderón de la Barac je zapisal v svoji drami "El gran teatro del mundo -- Vélika ljudska igra", tole misel:

"Naš svet je ogromen oder, na katerem nastopajo vsake vrste igralci, kralji in sužnji, bogati in berači, vojskovodje in prostaki, lepi in grdi, modri in bedaki. Ko je igra končana, odpadejo vse maske. Žezlo in škrlat, meč in lovor, bogastvo in kras, vse ostane v garderobi smrti. Vsi igralci stopijo kot samo po sebi enakovredni ljudje pred ravnatelja, ki jih presoja le po njihovem delu, ne povprašuje toliko **kaj** da je kdo igral to je, ali je nastopal v véliki svetovni ljudski igri kot cesar ali kralj, suženj ali berač, kot bogatin ali velikaš, vojskovodja ali prostak, modri ali neuk, cenjeni, slavljeni in mogočni imenitnik, ali pa skromen sluga in podložnik, pač pa bo vrhovni ravnatelj natančno preiskal **kako** da je kdo igral".

Posebno Slovenci imamo menda že vrojeno čudno veselje do igranja na gledališkem odru, zato bomo to primeroma tem lažje razumeli.

Še vsi nebogljeni smo se podili po vasi, pa so nas že klicali in so nam delili vloge, ali pa smo si jih sami izbirali. Igrali smo, da je bilo veselje. Z režiserjem, ali pa tudi brez voditelja, režiserja. Vse smo pustili in pozabili, celo vabliivi kapeljni pod znamenitim vrhniškim mostom nas niso zmotili. Dni in noči so bile naše glavice polne napetega tuhtanja in preobilnih skrbi, kako da bo izpadla naša vloga na odru. Čim bolj smo razmišljali, tem bolj je raslo naše nedolžno veselje. Malo smo se učili in še danes se čudim, kako da je vseeno šlo vse tako gladko. Igrali smo vedno z uspehom, z velikim uspehom.

Življenje je teklo naprej. Igra, igra, igra, ta je bila vedno naše veselje, pri njej so se naše misli najraje mudile. V nedeljo smo šli

k maši, a maša nam je bila deveta briga. Svoje misli smo podili po odru, kjer se bomo popoldne postavili! Nismo bili hudobni: Jezus nas je imel rad, nasmehljaj se nam je iz tabernaklja in tudi mi njemu....

Mladi, veseli, polni upanja in nad, visokih načrtov in gotovih zmag se niti zavedali nismo, da stojimo pravzaprav že sredi prave in resnične življenjske igre, da se že sučemo po pravem življenjskem odru.

Vsakovrstne so bile in so naše vloge, bolj ali manj odlične. Vse so važne, zelo važne, vse so glavne. Prav okrog Tvoje vloge se vse druge vrte! Vržen si v življenje kakor v vodo kamen: prav od njega gredo valovi na vse strani. Samozavestni smo bili in smo, in brez bojazni! Če se je ta ali oni za trenutek zbal, se je brž zjasknilo njegovo nedolžno oko in razvedrilo srce, ko se je razgledal in videl okrog sebe sama vedra čela. In sedaj: igramo, igramo, igramo, igramo, igramo....

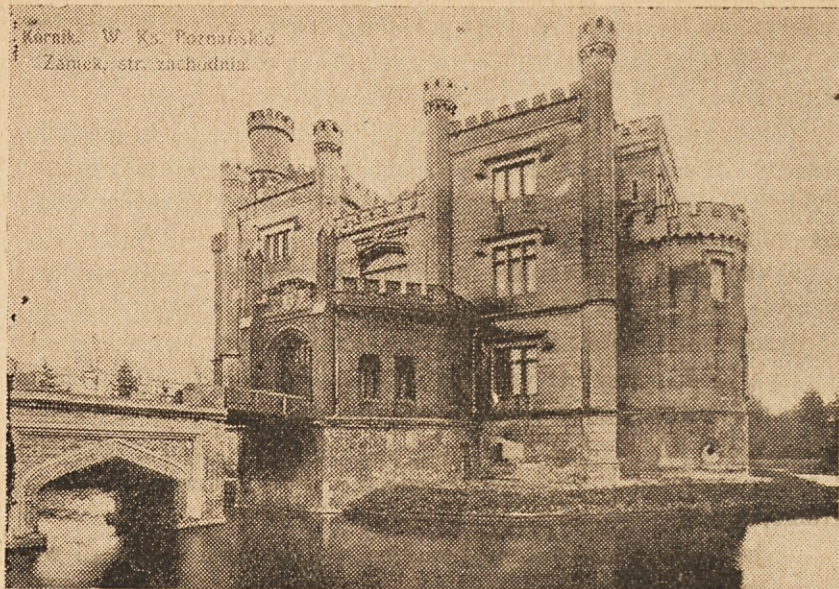
Najvažnejšo vlogo ima pri vprizoritvi igre njen vodja ali režiser. Igra brez režiserja bo navadno ena sama zmeda. Dober režiser je za uspeh igre ravno tako važen, kakor dobri igralci in igralke.

Važno vlogo ima pri igri na odru tudi šepetalec, sufler. Brez njega bi bila zavožena marsikatera igra. Marsikateri igralec bi se brez suflerja izgubil in bi ne vedel ne naprej, ne nazaj.

V igri življenja imamo sijajnega šepetalca-suflerja — glas vesti. Režiserjev je več. Pravega si izberi. Od dobrega režiserja je veliko odvisno in skoro vse. Poslušaj ju da bo Tvoja igra dobra! Po igri boš moral namreč pred ravnatelja, da bo Tvoje igranje presodil. Ravnatelj bo sodil in preiskaval, **kako** da si igral, ne **kaj** da si igral.

Morali pa bomo pred ravnatelja vsi!

Kornik. W. Ks. Poznańskie
Zamek, str. zachodnia.

V naši zadnji številki smo prinesli sliko grofice Marije Zamojske, velike dobrotnice poljskega naroda, ki je podarila svojemu narodu med drugim vse svoje premoženje katerega vrednost gre v stotine milijonov zlotov.

Gornja slika predstavlja slavni zgodovinski grad Kornik blizu Poznania na Poljskem, ki ga je plemenita grofica med mnogimi drugimi darovala svojemu ljudstvu.

Grad izvira iz dvanajstega stoletja in je pravi biser starega stavbarstva. Spremenjen je v muzej in hrani zbirke slik prvih evropskih umetnikov in množico vsakovrstnih dragocenih spominov iz slavne zgodovine poljskega naroda, zlasti mnogo zgodovinskih listin, knjig in rokopisov. Znamenit je med drugim zgodovinski altar pred katerim je ministriral slavni poljski kralj Ivan Sobieski ko je l. 1683 hitel s svojo armado na pomoč obleganemu Dunaju in — lahko se reče — vso Evropo rešil strahotne turške sužnosti.

Kornik je vzor solidne stare gradnje in neverjetno kljubuje vsakovrstnim časov silam. Neštetokrat je bil oblegan ali nikdar s silo osvojen. Vse njegove starodavne utrdbe in branilne naprave so še danes ohranjene.

Staroslavni grad, ena največjih zanimivosti sveta je obkrožen danes od cele vrste vzglednih dobredelnih ustanov, ki so v veliki meri delo plemenite grofice. Naj omenimo zlasti ogromno sirotišnico in šolo za umetno obrt.

Grofica Zamojska je tudi cenjena poljska pisateljica. Kakor smo že zadnjič omenili, bo predstavljala poljska kolonija v Buenos Airesu za časa evharističnega kongresa njen misterij "Ave Maria".

Predstavo sta vzela pod svoje pokroviteljstvo predsednik Republike Augustin Justo in kardinal A. Hlond, primas Poljske.

OGNJENA ZEMLJA

Ko je priplul slavni kapitan Ferdinand Magaljanes leta 1520, v skrajne južnoameriške vode, so se začudili kapitan in vse moštvo, ko so tu pa tam na raznih točkah velikega otoka zapazili dim, ki se je vzpenjal proti nebu. "Tierra del Fuego! — Ognjena zemlja!" — so klicali zavzeti mornarji. Niso se mogli načuditi dimu in ognju, dokler niso našli Indijancev, ki so se grel pred ognjem. Tako je nastalo ime Ognjena zemlja.

Morsko ožino, ki dvoji celino od otoka so začeli imenovati Ožino Vseh svetnikov, v spomin na dan njenega odkritja. Dandanes se pa imenuje Estrecho de Magallanes — Magaljanova ožina, v čast pogumnemu kapitanu, ki jo je prvi odkril.

Nasproti Ognjeni zemlji se nahaja danes mesto in пристanišče Punta Arenas, danes imenovano Magaljanes, s 25 tisoči prebivalcev.

Punta Arenas je bil svojčas važno prometno postajališče vseh prekoceanskih parnikov, ki so pluli iz Atlantika na Pacifik. Z otvoritvijo Panamskega prekopa se je promet znatno zmanjšal. Trgovina je zamrla. Če bi pristanišče bilo prosto carine, bi se morda nekoliko opomogla. Po drugi strani je treba pripomniti, da parniki ne morejo pristati niti ob obrežju niti ob treh pomolih, kajti morje ima silovito moč. Tako je razbilo nekega viharnega dne vse železo-betonske utrdbe na obrežju.

Mestee je lično in moderno. Zadnja leta se ponaša z asfaltiranimi ulicami. Skrbno čuvajo in negujejo park pred glavno cerkvijo, okrašen z lepim Magaljanovim spomenikom. Skoro ves živelj je evropskega pokolenja. Dalmatinci tvorijo najmočnejšo kolonijo. Hiše, čeprav lesene, so lepo urejene in nudijo dovolj gorkote v dolgih zimskih mesecih. Magaljanes leži namreč globoko doli na jugu, je eno izmed najbolj južnih mest sveta, in ima dolgo in mrzlo zimo in prav posebno dolge in mrzle zimske večere. Ne

manjka zidanih stavb in palač. Poleg lepih poslopij krase mesto štiri cerkve, kjer delujejo salezijanci v dveh velikih zavodih, in tudi redovnice, Hčere Marije Pomočnice. V Punta Arenas ima svoj sedež apostolski vikar in civilne oblasti čilenske republike.

Punta Arenas je bil dolgo časa znan kot čilenska kaznilniška kolonija. Ob prihodu salezijanskih misijonarjev je stalo tam samo par barak obdanih z goščavo. Gozd se je moral umakniti ognju; na ta način so pridobili obilo pašnikov, ki se razprostirajo daleč na okrog in nudijo dobro pašo govedi in ovcam. Mokrote je dovolj. Sadje pa ne uspeva je premrzlo. Hudi vetrovi so skrivili vse drevje, ki raste skrivljeno in zverženo na vse strani. Premogokopni rudnik v "Mina Loreto" in številne žage nudijo zaslužek delavstvu in kurivo prebivalstvu. Dobe se tudi ljudje, ki stikajo ob potokih za zlatom, ki se pojavlja v neznatnih količinah. Najboljšo srečo so imeli še prvi raziskovalci te drage rudnine, ki so si napravili majhno "Ameriko".

Južno od mesta je mogoče razločiti snežnobeke vrhove gora na otoku Dawson. Otok Dawson je bila prva postojanka salezijanskih misijonarjev, ko so začeli spreobračati Indijance, o katerih bom pozneje nekaj več povedal.

Iz Punta Arenas dospemo s parobrodom v treh urah čez Magaljanovo ožino v Puerto Porvenir, ki se nahaja že na Ognjeni zemlji. Ta vasica s kakimi 500 prebivalci leži ob zalivu in je sedež čilenskih oblasti na otoku. Naseljenci so skoro sami Dalmatinci, katerih duše pase naš primorski rojak gospod Josip Malič.

Río Grande se nahaja ob Atlantskem oceanu in je glavno izhodišče za izvoz ovčjega mesa in volne na Angleško. Ne daleč od pristanišča se nahaja že iz leta 1893 Salezijanska misijonska postojanka. Misijon je običajno izhodišče turistov, in zbirališče bogatih estancijerjev delavcev, ki si iščejo zaslužka in duhovno, kulturno, versko, zdravstveno, sodno in upravno središče Indijancev. Znani švedski naravoslovec dr. Otto Nordienskiöld se je dalj časa mudil s svojo ekspedicijo v misijonu. Pokrajina Río Grande je daleč na okrog najboljša za živinsko pašo.

Med mnogimi kanali, zalivi, kjer segajo večni ledeniki od vrhuncev gorá do morske gladine, med vedno novimi prirodnimi lepotami, nudi svojevrsten užitek vožnja iz Punta Arenas do Ushuaje, ki je najbolj znano mesto na argentinskem delu Ognjene zemlje.

Ushuaja je najjužnejše mesto na svetu. Visoki in vedno beli Monte Olivia daje kraju slikovitost. Argentinska državna kaznilnica pa mu je dala veljavo in ime. Včasih opaziš v večerni ali jutranji zarji kako nedostopno vojno ladjo, ki skrivnostno mirno počiva na morski gladini in samo s svojim dimom naznanja, da ni kaka pravljíčna zakleta ladja, ampak da živi na njej pravo življenje, čeprav izgine kmalu spred oči, ker jo sili dolžnost na druge kraje.

Po vsem otoku so posejane estancije, tupatam žaga, zlasti blizu morja. Večjih selišč, poleg že imenovanih, otok nima.

Povsem drugačen pogled je nudil otok, ko na njem še ni bilo naseljencev, ko je gospodaril po njegovih morjih, višinah in planjavah samo še Indijanec.

Glavni prvotni prebivalci Ognjene zemlje so bili Indijanci Onas, Alakalufi in Jagani. V svobodni naravi je imel Indijanec vse pogoje za primerno življenje in celo za neko blagostanje, medtem ko ga je spravila naša kultura skoro že v grob. Neusmiljeno preganjanje in brezvestno izkoriščevanje pohlepnih belih naseljenčev bo indijanski rod skoro uničilo in bo že v nekaterih desetletjih za vselej izginil s površja zemlje, čeprav so se misijonarji kolikor so le mogli postavili na stran trpečih in izžemanih.

(Konec prihodnjič)

Argentinski filmi

Piše Franc Dalibor, Buenos Aires

XI. F I L M:

B r e z p o s e l n i

(Nadaljevanje)

Rekel sem že, da so bivši kaznjenci med brezposelnimi prav redki. Enega vam bom vseeno predstavil. Mehikanca, ki je sicer že dolgo sedel za mrežami, vendar je odkrit človek in brez hudobije. "Reveses de la vida, que quiere — Življenjske nesreče, kaj hočete!" je bil uvod v njegovo pripovedovanje.

Bilo je l. 1906 ko je prišel 18 letni mladenič iz svoje domovine Mehike v Buenos Aires. Prinesel je poln kovček najbujnejših iluzij. Takrat je bil boj za obstanek v Buenos Airesu lažji kot danes igra s žogo. Sanje o bogastvu, ki si ga more vsak inteligenten in puden človek pridobiti, takrat niso bile utopije. Amerika se je takrat še mogla napraviti. Ali človek obrača, Bog pa obrne. Ko si je ustvaril v Bs. Airesu dobro idoč almacén, ki je imel osem uslužbencev, se je vročekrvni mehikanec nekega večera pri igri na karte sprl s soigralcem, prešel od besed na dejanja ter zabodel soigralca z nožem za rezanje salam. Sodniki so ga obsodili na sedem let Ognjene zemlje. Po prestani kazni je postal časnikar v nekem večjem mestu chilenske republike. Ali nemirni njegov duh mu ni dal počivati in prepotoval je Chile od vročega do hladnega pasa. Pred meseci je prispel zopet v Argentino. Ali ni bilo več leto 1906. V Cordobi so se mu posušila vsa sredstva, in predstavil se je sodniku, da naj ga za dve leti zapré v kaznilnico, kjer bo študiral in pisal. Ali strogi sodnik mu je odvrnil, da je za prost kvartir in hrano v kaznilnici potrebna obsodba, za obsodbo pa hudodelstvo... Ali vse drugo samo ne žiga hudodelca! In tako je prišel v mesto brezposelnih. Danes je zbiralec čikov, kroji in reže zbrano blago ter ga prodaja za cenen denar brezposelnim. Toliko vendarle nese da se obvaruje žiga hudodelstva...

Še mi šumi po glavi vsebina romana slavnega francoskega pisatelja Victor Hugo "Les Miserables", ki sem ga čital pred mnogimi leti. Hugojev junak Jean Valjean ukrade hleb kruha, da z njim nasiti svoje. Je sojen in obsojen od človeške pravice, ki ni še skusila lakote v lastnem želodecu.

Ta epizoda Hugojevega romana se je ponovila v kampamentu brezposelnih. Njen junak je mladi, komaj 20 letni Arabec, ki je zgodaj zgubil stariše ter ga je mizerija današnjega časa privedla v kampament. Je sposoben za razna ročna dela, ali njegova sposobnost mu ni mogla pripomoči do službe. Utrujen od večmesečnega neprestanega iskanja službe je prispel na znani buenosaireški trg Retiro. Sprva je občudoval neprestano vrvenje občinstva, ki ga srkajo ter bruhajo trije veliki kolodvori, ki so se postavili v vrsto eden tik drugega. Kar zagleda cel venec stojnic in kioskov, ki obdajajo kolodvore. V njih pecivo, slaščice, sadje. In zgodilo se je, kar se je zgoditi moralo. Zapoved lakote je bila močnejša kakor človeška postava, in mladenič ji je podlegel. Vzel je ovoj slastnega peciva, vrednega morda 20 cts. ali dva dinarja. Kaj družega je mogel revež po treh dnevih gladovanja. Hotel je pobegniti. Ali oko pravice ga je opazovalo in bil je aretiran. Neuki mladenič se morda niti zavedal ni, da je napravil — hudodelstvo. Ljudske postave ga morejo soditi in obsoditi. Ali v knjigi večnega Sodnika, ki vse vé, vse vidi in vse sliši, obsojen — ne bo!

**
*

Vsak poklic zahteva danes posebnega strokovnega znanja in strokovne izvežbanosti, morda prav posebno nabiralec čikov. Kdor se je dobro navadil nabiranja čikov, zlepa ne bo pustil tega opravila in zaslužil tam, kjer nevajeni samo čas izgublja. Za nabiranje čikov je treba priprave, dobrih oči in spretno roko. Ni vsak čik vreden, da ga nabiralec pobere. Kdor nima bistrih oči, naj pusti nabiranje čikov pri miru in naj se loti drugega bolj dobičkanosnega posla! Navaditi se je treba pravih in ekonomičnih kretenj, brez katerih bi bilo zbiranje čikov preutrudljivo. Važna je palica

z dolgo jekleno iglo, na katero nabiraleci nabadajo svoje "žrtve" in sicer veliko bolj ko bi si kdo mislil.

Normalen "lov" da dnevno poldrugo do dve kili.

Ostanki cigaret so več vredni ko ostanki smodk, ki jih je treba vse razrezati in so še potem porabni le za pipo, vsak pa ve, da je tobak za pipo veliko cenejši ko cigaretni tobak.

Iskaleci čikov se najraje udejstvujejo okrog kolodvorov. Samo če bi železniški uslužbenci nabiralecev tako neusmiljeno ne preganjali!

Nabrane čike je treba seveda prati, razvrstiti po kakovosti, posušiti, kar da vse veliko dela. Kljub temu nabere dober iskalec dnevno tudi do dve kili "čistega" blaga, kakor je pač izvežban in srečen. Vključeno vse "operacije" znaša čisti mesečni pridelek 25 do 35 kilogramov.

Sedaj je treba nabrani tobak še prodati, kar tudi ni tako lahka stvar. Najboljši odjemalci so razumljivo brezposelni sami, ki pa žal slabo plačujejo.

**
*

Da se komu v Villa Esperanza zmeša tudi pamet, je povsem naravno, o čemer so mi podrobneje pričali v litvanski skupini.

Pred meseci je neki Litvanec zbežal iz kampamenta v okolico Buenos Airesa, ne vem kako izruval tračnico na železniški progi po kateri bi imel čez malo časa pridrveti brzovlak, ki pelje v Rosario. K sreči so "hudodelca" pravočasno opazili, oblekli v prisilni jopič ter ga poslali v — blaznico. Njegova duševna razrvanost je posledica moralne degeneracije, ki izvira dostikrat iz materialnega trpljenja.

Po celem svetu se zadnji čas vznemirjajoče širi neka nova vrsta norosti, delirij uničujočega obupa bi mu lahko rekli. V Avstriji, Nemčiji, Čehoslovaški, Franciji itd., itd. neprestano slišimo o mnogih atentatih, ki nimajo nobenega pravega smotra, njihove žrtve so nedolžne, slučajne ter pripadajo vsem socialnim plastem.

Teh atentatorjev, ne vodi sovraštvo proti kaki določeni osebi

ali skupini, marveč bruhajo svoj srd kjerkoli. To je neorijentirana mržnja obupancev proti družbi, proti človeštvu, ki ga kličejo na odgovor za svoje trpljenje.

Blaznost, blaznost! Ali se Vam ne zdi, da mora biti človeška družba v celoti blazna, če pusti, da stradajo, skoro gladu umirajo, ali se nedostojno, nečloveško in pomanjkljivo preživljajo ne tisoči, ne stotisoči, ampak po vsem svetu milijoni brezposelnih, ki svoje nesreče niso sami krivi, ki bi radi delali in si pošteno služili svoj kruh, pa se družba zanje niti ne zmeni, o njih razmeroma malo govori in mirno gleda, kako se drugi istočasno potapljaajo v veselju, neizrečene svote zapravljajo za veseljačenje s katerim uničujejo narodno premoženje in svoje zdravje, kako si "služi" slavna Lilly Pons v bližnjem teatro Colon, samo par korakov od Mesta brezposelnih, vsak večer po deset tisoč pesov, kako polni so dragi danzingi in kabareti!

Slovenci v domovini si ne morejo predstavljati, koliko naših da je vsled pomanjkanja samo v Argentini duševno otopelo in degeneriralo in se kot sence vlačijo in skrivajo bodisi po mestu bodisi po deželi. Nekaj jih je v blaznicah. Koliko pa smo jih že hoteli v blaznice spraviti, pa so vse dvakrat in še bolj prenapolnjene!

Resnično, družba ima pravico in dolžnost, da se zavaruje in onemogoči izbruhe nenormalnih ljudi, ki bi postali lahko usodni za mnoge tisoče več ali manj nedolžnih državljanov. Nenormalne ljudi more in mora napraviti neškodljive in jih pravočasno vtakniti v blaznice. Vprašanje pa je, koliko je ta družba sama kriva te strahotno rastoče nenormalnosti in blaznosti, in koliko novih blaznic da bo treba postaviti, če naj spravi vanje vse blazne, in če bo trajala današnja brezposelnost še deset let.

**
*

Dasiravno sem že povdarjal, da so zločini med brezposelnimi redki, se je v dneh ko sem obiskal kampament, vendarle dogodilo, da je v novem pristanišču brezposelni napadel svojega tovariša in mu vzel par niklov, 70 cts, ki jih je napadeni skrbno čuval med svojimi dokumenti. Ne bi nas presenetilo ako bi brezposelni

BREZPOSELNOST IN VELEMESTNA BEDA

Današnja velemesta so moderen Babilon. Ker je ta primera tako točna in resnična, je tudi tako pogosta.

Današnja velemesta grmadijo v sebi góre znanja, viške moderne tehnike, do vrhuncev prignane finese uživanja, skrajno nadutost in prevzetnost, svobodo in gospodstvo hudobije. V velemestih smo si postavili sijajen — babilonski stolp, ki preti, da se bo zrušil in bo velika njegova podrtija!

Ali si moremo misliti večji nesmisel kakor so brezmejna bogastva in nenasitna uživanja tik poleg skrajne bede in revščine, ki nam jo tako pretresljivo odkrivajo naši Argentinski filmi.

Ob vsej svoji prevzetnosti in nadutosti in znanju in občudovanja vredni tehniki je današnje velemesto Babilon, nenaravna zmešnjava vseh zmešnjav!

Ne beremo zastonj, da je je bil narejen človek iz prsti, da je zato sestaven del zemlje, matere narave, v katero se bo ob svojem času spet povrnil. Obupno velemestno trpljenje je žalostna posledica, ker smo ljudje v toliki meri obrnili hrbet božji materi naravi. To so vzroki in v tem pravzaprav obstoja, to je pravzaprav bistvo današnje strahotne krize.

podžgan od gladú napadel enega izmed bogatinov, ali vsaj koga izmed srečnežev, ki še imajo zaslužek in denar, ali da brezposel- nec napade svojega sotrpina, od katerega ne more dobiti več ko za skromno kosilce, je kruto, razgrinja skrajno bedo, ki jo morajo trpeti mnogi ljudje sredi največjega blagostanja, ki jih obdaja, pa ga uživajo samo nekateri in spričo morja pšenice, ki varovi po argentinskih kampih, in slika z mračnimi barvami neozdravljivi položaj tisočev v boju za obstanek. Ta velika beda mora vse dobre in pametne vzdramiti, da se resno zamislimo v problem in nesrečo brezposelnosti, ne samo oblasti in dobrodelna društva, da vsi tisti, ki imamo delo ter služimo denar in jim nudimo skupno pomoč, vsak po svojih močeh svojega zaslužka. Naša dobrota bi rešila marsi- kojega nesrečneža ječe in blaznice. In če država ne more brez- poselnim drugače pomagati, je njena dolžnost, da razpiše kak nov davek v prid brezposelnim, davek nad katerim bi se po pameti ne mogel nihče spodtikati.

**
*

Zadnje mesece so se jele državne oblasti bolj resno baviti s problemom brezposelnih, posebno živečih v kampamentu. Pred par tedni je krožila po časopisju blaga vest, da je argentinski parlament izglasoval zakon, po katerem naj se stvari državna ko- misija za pobijanje brezposelnosti. Dal Bog, da bi to pobijanje ne bilo takšno kot predlansko leto. Sprejeli so namreč zakon o novem vsedržavnem cestnem omrežju — preračevali so ga cel teden — govorilo se je, da bo z gradnjo novih cest brezposelnosti konec, izglasovali so v to svrhu tudi debele milione, ali doslej so zgradili samo kakšno stotino kilometrov, dasi jih je bilo odgla- sanih nekaj tisoč.

V novem pristanišču Darsena C je državna uprava zgradila barako, za skoro 1000 brezposlencev. S tem je bil kampament kon- cem ulice Canning znatno razbremenjen, tako da danes ne nudi več one pestre slike kot pred par meseci. V omenjeni baraki dobi- vajo brezposelni brezplačno posteljo in tečno hrano. Samo to je šment, da vsakemu brezposelnemu ta baraka ne diši, ker vlada v

nji stroga disciplina, česar seveda v kampamentu ni bilo. S temi novimi vladnimi ukrepi bo "Villa Esperanza" najbrže počasi igrinila.

Pred par meseci je bilo ustanovljeno novo udruženje "Junta de ayuda social", ki je doseglo doslej že obilo uspehov. Njegov namen je postaviti na mesto "Villa Esperanza — Mesto upanja" res nekaj lepega in modernega. Od mestne uprave je udruženje že dobilo en milijon opek, kakor tudi zelo veliko pločevine za stiehe. Za enkrat bodo postavili 50 hišic. Vsaka hišica bo imela po štiri sobe in kuhinjo ter prostora za 16 oseb. Hišice že gradijo. Par sto brezposelnih je na delu. Dobivajo tečno hrano in poleg tega po en peso za 8 urno delo.

Veterinarska inspekcija je dala na razpolago imenovanemu udruženju 100 kg mesa na dan. To je seveda malo, ali dela se na to, da se tej akciji pridružijo tudi frigorifiki. Zanimivo je, da vodi gradnjo novih bivališč za brezposelne — brezposeln arhitekt, mlad Argentinec, ki so ga stariši v petem letu starosti poslali v Francijo in ga dali študirati za arhitekta. Pred 6 meseci se je mladi mož vrnil v svoje rojstno mesto, z iluzijami seveda, da se mu bo takoj nudila dobra služba. Ali, ker službe ni bilo, sredstva so pošla in starši so pomrli, se je končno moral zateči v — mesto brezpreprosti. **Učil je javno: po hišah in pod milim nebom.**

Tudi smo zadnji čas slišali, da je poštna uprava izdala za 2½ milijona pesov dobrodelnih znamk v prid brezposelnim. Da bi se jih le pridno posluževali tisti, ki imajo delo in zaslužek!

(Nadaljevanje)

PARA TI. Ob priliki prihodnjega Mednarodnega Evhariističnega Kongresa bo izdala revija **PARA TI** posebno številko na 160 **STRANEH** izredno izbrane vsebine. Med tem veliko število krasnih, deloma barvanih slik.

NEDELJSKO BERILO

I. Kor 1, 4—8.

Bratje!

Vedno hvalim Boga zaradi vas, za božjo milost, ki vam je dana, v Kristusu Jezusu: da ste v vsem po njem obogateli, v vsakem nauku in vsakem spoznanju, ker se je pričevanje o Kristusu utrdilo med vami, tako da v nobeni milosti ničesar ne pogršate, kateri pričakujete razodetja Gospoda našega Jezusa Kristusa (na sodnji dan), ki vas bo tudi utrdil do konca, da boste brez graje ob dnevu Gospoda našega Jezusa Kristusa.

Nedeljska misel, ki jo je mogoče povzeti iz današnjega berila in ki jo večkrat med tednom prevdarjaj:

Kako se je v Tvojem srcu utrdilo pričevanje o Kristusu, ki Ti je bilo oznanjeno?

CERKVENA KRONIKA

Zakrament svetega zakona sta sklenila Cecilija Markič in Franc Simčič pred pričama Gizelo Simčič-Kobetič in Jurijem Simčič. Bilo srečno!

Zakrament svetega krsta je prejela Štefanija Jožefa Kastelic, kateri st botrovala Romana Koradin in Franc Klobučar in kateri želimo vso srečo!

Zakrament svetega krsta je prejel Marij Albin Filipič, katere-

mu sta botrovala Kristina Perič in Karl Mučič in kateremu želimo vse dobro.

Zakrament svetega krsta je prejel Edvard Nelson Konič, kateremu sta botrovala Marija Šonc-Zlobec in Ivan Kacin. Vso srečo!

Iz Evrope so prispele te dni štiri slovenske šolske sestre, ki so se nemudoma odpeljale v indijanske misijone Laishi (Formosa), kjer so njihove sosesre že prevzele domačo indijansko šolo. V novi domovini jim želimo obilo duhovnega veselja! Naj bi že skoraj prišle tudi med nas slovenske izseljence!

CERKVENI KOLEDAR

23. september — osemnajsta pobinkoštna nedelja — slovenske božje službe po navadi ob desetih dopoldne in ob štirih popoldne.

24. september — ponedeljek — spomin Device Marije (**Mercedes**), ustanoviteljice in zavetnice reda za reševanje jetnikov predvsem iz mohamedanske sužnosti.

25. september — torek — spomin svetega Kleopa, učenca Gospodovega, kateremu se je bil na poti v Emavs prikazal od mrtvih vstali Izveličar in katerega so ubili — tako pravi staro izročilo — v isti hiši v katero je bil povabil tujca-Gospoda na večerjo.

26. september — sredo — spomin svetih mučencev Ciprijana in Justine. Ciprijan je bil bivši poganski vedeževalec in je hotel tudi Justino pridobiti za svoja praznoverstva, toda zgodilo se je ravno nasprotno. Kmalu nato sta bila zaradi njunega kršćanstva oba do smrti mučena.

27. september — četrtek — spomin svetih bratov, zdravnikov in mučencev Kozma in Damijana, katerima na čast je med drugim tudi na Krki na Dolenjskem postavljena lepa cerkev, kamor prihajajo pobožni romarji iz vse dežele.

28. september — petek — spomin svetega češkega vojvoda Vaclava, ki ga je dne 28. septembra 935 zavratno umoril lastni brat Boleslav. Vaclav je živel sveto, kar najbolj skromno in preprosto. Pod svojo kraljevsko obleko je nosil spokoren raševnik. Med drugim je dal sezidati znamenito cerkev svetega Vida v Pragi.

29. september — sobota — spomin velikega angela Mihaela, kar bi se reklo po naše prestavljeno: Kdo kot Bog!

30. september — devetnajsta pobinkoštna nedelja — slovenske božje službe na Paternalu po navadi ob desetih dopoldne in ob štirih popoldne.

Prvi romarji iz vseh delov sveta že prihajajo v Buenos Aires na mednarodni evharistični kongres. Med prvimi je prevzvišeni nadškof Nikola M. Dobrečić, primas Srbije, ki prispe v Buenos Aires dne 28. septembra in ga katoliški Slovenci že sedaj prisrčno in vdano pozdravljamo.

Nekoliko dni pozneje prispe iz Sarajeva v Buenos Aires prevzvišeni nadškof vrhbosanski dr. Ivan Evangelist Šarič, sveti duhovnik, globoki modroslovec, slavni pesnik, dika hrvatskega episkopata, ki bo ostal v Argentini več mesecev in osebno obiskal večje hrvaške kolonije. Že sedaj mu želimo dobrodošlico in prijetno bivanje v naši novi domovini.

Romarji, ki se pripeljejo na kongres z vlakom, bodo imeli tele plačilne ugodnosti, če se izkažejo z romarsko izkaznico (Carnet de peregrino), ki jo morejo dobiti pri vsakem župnem uradu za ceno enega pesa.

Romarji iz tujih dežel, ki se želijo posluževati železniških ugodnosti morejo dobiti romarske izkaznice pri železniškem uradu evharističnega kongresa (Sarmiento 356/III).

Popusti so v glavnem tile:

- 1) Posamezen romar plača za pot v Buenos Aires in nazaj ceno vozne karte v eno smer in še 25%.
- 2) Skupine po 50 ali več romarjev doplačajo za pot tja in nazaj 10% na ceno enosmernega voznega listka.
- 3) Skupine po 100 romarjev plačajo pot v eno smer in se peljejo nazaj brezplačno.
- 4) Posebni vlaki plačajo za tja in nazaj 90% cene v eno smer.

Slovenci, kateri želijo preprostega skupnega brezplačnega prenočišča, naj se čim prej oglasijo pri Slovenskem pripravljalnem odboru Avalos 250.

SLOVENSKI ŽENSKI DOM

(Nadaljevanje)

V — Dobro orodje, pol mojstra

V dosedanjih člankih smo pregledali polje, katero bo treba obdelovati, če hočemo da nam prinese kaj praktičnih koristi za Slovenke v tujini.

Glavna težava je v tem, da imamo reševati vprašanje, katerega se moški skoraj še niso lotili, ženske se pa tudi skoro še niso zganile, tako da imamo opraviti poleg tega še s pomanjkanjem prakse. **Postoje sicer potrebe, a nismo si še na čistem, kako jim zadostiti.**

Sedanji sivolasi predsednik bratske češkoslovenske republike je nekoč zelo jasno izrazil razmerje med lepimi načrti in njih uresničenjem. Dejal je približno takole:

Še tako važna, globoka ali visoka ideja, se razvije končno v brezštevilne podrobnosti, malenkosti in vsakdanjosti. Zato je človeštvo tekom vse svoje zgodovine še tako malo dobrih idej tudi res uresničilo. Zato je imel precej prav nekdo, ki je dejal: Velik če ne glavni vzrok evropske krize je obilica idej, dobrih misli, pa pomanjkanje ljudi, ki bi jih bili voljni in sposobni uresničiti in izvesti.

Slovenske izseljenke se mi zdijo podobne jati golobov: Dokler

jih imaš v golobjaku, jih imaš skupaj. Ali ako odpreš vrata, se ti razlete na vse strani, in potem jih lovi, če se sami ne marajo ali ne morejo vrniti. Težke razmere doma so jih prisilile, da so se razletele po celem širnem svetu. V prejšnjem članku smo videli, da jih veže skupna ideja, skupna težava: reševanje njihove običajno trde izseljenske ženske usode. Ločijo pa nas silne razdalje in pa tolikrat različne nove razmere, po kolikor različnih deželah smo se razkropile.

Če hočemo torej kaj storiti v skupno dobro slovenskih izseljenk, je pred vsem potrebno sredstvo, ki jih bo vezalo, ki bi moglo najti vsako posameznico, in ji bo prinašalo vesti in navodila o delu za skupno ustanovo Slovenskega ženskega doma.

Takšno sredstvo more biti samo skupno glasilo.

Prvi predpogoj takega izseljenskega glasila je, da se **zaveda svoje naloge**.

Drugi predpogoj je, da jo je vršiti **sposobno**. Znati mora zbrati vse tiste, ki so voljni, da sodelujejo s svojimi mislimi, skušnjo in nasveti, zbrati pa tudi vse tiste, ki se zanimajo za pokret in hočejo oživljati teoretično delo sotrudnikov s prispevanjem, poročanjem svojih osebnih, vsakdanjih "malenkostnih" izkušenj, ki same zase morda res niso Bog ve kako važne, ali so velikanske vrednosti zaradi njihovega velikega števila.

Tako žensko glasilo mora biti nadalje takó poceni, da bo vsaki Slovenki pristopno, da je res more vsaka naročiti. Če bo tako glasilo v pravih, zaupanja vrednih rokah, bo zaradi velikega števila majhnih zneskov kljub nizki naročnini že v kratkem času tudi finančno tako močno, da bo po svoji velikosti, obliki, opremi in vsebini, kos svoji nalogi.

Slovenke so razkropljene po tolikih deželah, da večina onih, ki žive v eni, za druge dežele niti ne vedo, kje leže, kako in kakšne so. Z dobrim glasilom se pa ta položaj mahoma spremeni. Kje je Egipt, kje Severna Amerika, kje Brasil od Argentine ali od naše stare domovine! Toda skupno glasilo mahoma neverjetno skrajša vse te silne daljave. Mogočna mednarodna poštna organi-

zacija nam nudi svojo sijajno pomoč. Za par centavov poštnine — za Argentino in vso Ameriko, vključeno Združene države Severne Amerike na primer samo pol centava — je na delu tisoče pridnih, čeprav neznanih rok, da iz središča kjer list izhaja, na vse strani raznesejo koristne vesti, katere je bil list spet poiskal iz vseh koncev in krajev sveta. — Na ta način more list vsako dobro misel ponesti na stotine krajev in v tisoče rok. Če se mu odzove samo po ena izseljenka od vsakih tisoč ter sem in tje napiše čeprav s še tako okorno roko par misli, ki so se ji porodile pod pritiskom življenjskih težav, more preko lista zvedeti zanje na tisoče in tisoče njenih družic. Tako poleti v širni svet marsikatera dobra misel, ki bi sicer ostala in zamrla osamljena v srcu izseljenke in dopisnice, med tisoči čitateljic bo pa že nekaj zalegla, rodila kak dober sad, če ne pri vseh, pa vsaj pri mnogih. Kar je izkusila ena sama, in kar bi sicer s časom utonilo v njenem spominu, more na ta način koristiti premnogim drugim.

To važno nalogo socijalne samopomoči smo imeli pred očmi, ko smo povečali in v novo obliko preuredili početno skromno prilogo drugega slovenskega delavskega izseljenskega lista, ki nas je vzel za prvi čas pod svojo gostoljubno streho.

S to spremembo smo si naprtili sto novih skrbi. Ali nismo se preplašili truda. Naš cilj ga je vreden: vstvariti glasilo, ki naj bi, med drugim, postalo tudi vez vseh izseljenih Slovenk.

Dnevne vesti smo prepustili drugim bratskim krajevnim glasilom naših izseljencev. Naš list pa naj bi dobil počasi po zemljepisnem obsegu tako splošen značaj, da bo dosti razširjen in močan za vršitev onih nalog, za katere je treba združiti res vse sile.

Dobre misli niso omejene na tok časa. Svojo vrednost obdržé danes, kot so jo imele včeraj in jo bodo imele jutri. Zato smo dali listu tako obliko, da ga bo mogoče hraniti, vezati, da ne pojde v papirni koš, temveč kot knjiga, kot zvest in odkritosrčen prijatelj v knjižnjico. Hočemo da bo nudil čitateljicam tako vsebino, da bo tekom časa povezan v knjižice, že sam zalegel za skromno oseb-

no knjižnjico, čeprav bi ne imela izseljenka nobene druge slovenske knjige, ki bi jo spremljala daleč od stare domovine.

Zato, Slovenke, čitajte in naročajte naš list, priporočajte ga svojim znankam, ker je skupno glasilo prvi predpogoj za uspešno delo v korist ustanove Slovenskega ženskega doma naših izseljenk. Ni dosti samo hvaliti, treba se je naročiti. Če Vam spočetka ne moremo nuditi vsega kar želite, niti tako točno ustreči kot bi hotele, imejte nekoliko potrpljenja. Ena lastavica še ne prinese pomladi, ena naročnica še ne pomeni premaganja vseh začetnih materialnih težav, kjer je treba, da se Vas pridruži tisoč.

S tem smo zaključili prvi del razprave o Slovenskem ženskem domu. V nadaljnjih člankih si ogledamo posamezne praktične strani tega važnega vprašanja.

Ti, draga čitateljica, pa ne čakaj, temveč takoj sedi in napiši, če ti pride kaj na misel o dosedaj omenjenih vprašanjih. Misli pridejo in izginejo, če jih ne povežemo, ko jih napišemo, ter jih tako tudi drugim sporočimo.

NAJHITREJŠE POŠILJANJE DENARJA

brez prošnje in pod najboljšimi pogoji, točno in zanesljivo.

Za hranilne vloge varnost in najboljše obresti

Prodajamo prekmorske prevoznice po brezkonkurenčnih cenah.

NE DELAJTE NIČESAR

brez, da ste se prej posvetovali z

Vašim starim PRIJATELJEM

Banco Holandés

Centrala:

Bmé. MITRE 234, Buenos Aires

Podružnica:

CORRIENTES 1900

Uradujemo od 8.30 zjutraj do 7 zvečer. Ob sobotah do 12.30.

STORŽEK

(Nadaljevanje).

In od tega dneva dalje je Storžek vstajal več ko pet mesecev vsako jutro že pred zarjo in je hodil vlačiti vodo čez škripec, da bi prislužil kozarec mleka, ki je del njegovemu očku tako dobro in mu krepil zdravje. A ni se zadovoljil samo s tem, s časom se je naučil plesti še koše in jerbase iz ločja in z denarjem, ki si ga je prislužil, je previdno ravnal in kril vse dnevne potrebsčine. Med drugim je tudi sam napravil lep voziček, v katerem je vozil ob lepem vremenu svojega očka na izprehod, da se je navžil svežega zraka.

Zvečer, po delopustu, se je vadil čitati in pisati. V sosedni vasi je kupil za nekaj grošev debelo knjigo, ki ni imela naslovne strani in ne kazala, in jo je prebiral. Ko je pisal, je pisal s treščico, ki jo je prirezal kot pero, in ker ni imel ne tintnika ne črnila, jo je pomakal v stekleničico, polno murvinega in črešnjevoga soka.

Tako si je Storžek s trdno voljo prizadeval delati in pehati se in posrečilo se mu je, da ni oskrbel samo svojega vedno bolnega očeta, temveč je prihranil tudi štirideset dinarjev, da bi si kupil novo obleko.

Nekega jutra je rekel očetu:

«Grem v sosedni trg, da si kupim jopič, čepico in par čevljev.

Ko se vrnem domov, (je smeje se pristavil), bom tako lepo oblečen, da me boste imeli za kakega gospoda.”

In odšel je od doma in začel teči ves srečen in zadovoljen. Kar naenkrat je zaslišal, da ga kliče nekdo po imenu. Ozrl se je in zagledal lepega polža, ki je lezel izza meje.

“Ali me ne poznaš več?” je vprašal Polž.

“Zdl se mi, a nisem gotov...”

“Ali se ne spominjaš onega Polža, ki je bil vratar in postrežnik pri Sojki z modrimi lasmi? Se ne spominjaš one noči, ko sem vstal, da ti prižgem luč.”

“Vsega se spominjam,” je zaklicel Storžek. “Odgovori mi hitro, lepi Polžek, kje si pustil mojo dobro Sojko? Kaj dela? Mi je odpustila? Ali se me še vedno spominja? Me ima še vedno rada? Je daleč odtod? Bi jo lahko obiskal?”

Na vsa ta hitra vprašanja, ki jih je Storžek zastavljal v eni sapi, je odgovoril Polž z znano počastnostjo:

“Storžek moj, Sojka leži v revni postelji v bolnišnici!...”

“V bolnišnici?”

“Da. Zadelo jo je tisoč nezgod, obolela je nevarno in zdaj nima niti toliko, da bi si kupila košček kruha.”

“Res?... O, kako žalost si mi prizadjal! O, uboga Sojka, uboga Sojka!... Če bi imel milijon, bi tekel in ji ga nesel... Pa imam samo štirideset dinarjev — glej jih! Bil sem namenjen, da si kunim novo obleko. Vzemi jih, Polžek, in podvizaj se ter se čez dva dni vrni! Upam, da ti dam lahko še kaj. Doslej sem delal, da sem preživljal svojega očeta, odslej bom delal vsak dan pet ur več, da bom lahko skrbel še za mamo! Zbogom, Polžek, čez dva dni te pričakujem.”

Polž je začel proti svoji navadi teči ko martinček v veliki avgustovi vročini.

Ta večer je Storžek bdel namesto do desete do polnoči, in namesto bi spletel osem jerbasov, jih je spletel šestnaist.

Potem je legel in zaspal. V spanju se mu je zdelo, da vidi v

sanjah Sojko, vso lepo in smehljajočo se, ki mu je, potem ko ga je poljubila, rekla:

“Lepo, Storžek! Radi tvojega dobrega srca sem ti odpustila vse malopridnosti, ki si jih doslej napravil. Otroci, ki ljubeče pomagajo svojim staršem v njihovih revah in težavah, zaslužijo pohvalo in ljubezen, čeprav ne morejo biti še zgled ubogljivosti in lepega obnašanja. Misli na prihodnost in srečen boš!”

Ob teh besedah je sen prenehal in Storžek se je predramil in debelo pogledal.

Predstavlajte si, kako je bilo njegovo začudenje, ko se je zbudil in videl, da ni več lutek-lesenjak, no da je postal deček, kakršni so vsi drugi. Pogledal je okoli sebe in namesto znanih slamnatih sten borne kočee, je videl lepo sobico, opremljeno in opravljeno preprosto, a skoraj razkošno. Ko je skočil s postelje, je dobil pripravljeno novo obleko, novo čepico in par čevljev, ki so se mu zdeli ko naslikani.

Ko se je oblekel, se mu je zdelo naravno, da vtakne roki tudi v žepe — in iz enega je privlekel majhno slonokoščeno denarnico, na kateri so bile zapisane besede: “Sojka z modrimi lasmi vrača svojemu dragemu Storžku štirideset dinarjev in se mu zahvaljuje za njegovo dobro srce!” Odprl je denarnico in namesto štirideset papirnatih in že obrabljenih dinarjev, se je zasvetilo štirideset zlatnikov, še gorkih od kova.

Potem se je pogledal v zrcalo in zdelo se mu je, da je kdo drugi. Nič več mu ni odsevalo zrcalo znane podobe lutka lesenjaka, videl je sliko bistrega in bodrega lepega dečka s kostanjevimi lasmi, z modrimi očmi in veselim in prazničnim obrazom, kot bi bila velika noč.

Sredi teh čud, ki so sledile ena za drugo, ni niti Storžek sam vedel, ali je vse to res, ali sanja še z odprtimi očmi.

“In moj očka, kje je?” je zaklicel naenkrat in je vstopil v sosedno sobo, kjer je našel starega Pepka zdravega, čilega in dobre volje, kakor nekdanj; bil je spet pri svojem rezljarskem delu in je

risal čudovit okvir, poln listov, cvetic in glavie najrazličnejših živali.

“Razložite mi, očka, skrivnost: odkod ta nenadna sprememba pri nas?” je vprašal Storžek, objel očeta in ga poljubil.

“Ta nenadna sprememba v naši hiši je vse tvoja zasluga!” je odgovoril Pepek.

“Zakaj moja zasluga?...”

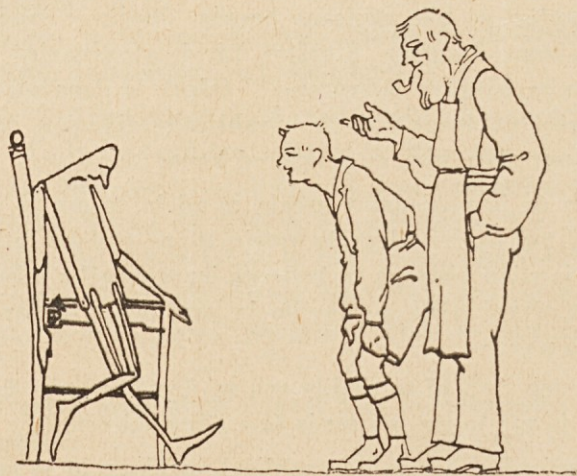
“Zato, ker prinesejo otroci, ki se temeljito poboljšajo, tuč v njihove družine novo in veselo življenje!”

“In stari Storžek lesenjak, kam se je skril?”

“Glej ga tam!” je odgovoril Pepek in pokazal na debelega dondka, ki je slonel na stolici z nagnjeno glavo, visečimi rokami, prekrižanimi nogami, ki so bile v kolenih upognjene in bi bil čudež, če bi stal pokonci.

Storžek se je obrnil in ga je gledal. In ko ga je motril nekoliko časa, je sam pri sebi zadovoljno vzkliknil:

“Kako sem bil smešen, ko sem bil dondek! In kako sem zdaj srečen, ko sem postal deček kakor se spodobi!...”

K o n e c .

Naša prihodnja številka 64 bo izšla v soboto dne 6. oktobra v dvojnem obsegu, bo posvečena izključno XXXII. mednarodnemu evharističnemu kongresu, in nanjo že sedaj opozarjamo.

Uredništvo.

Ob zaključku številke: Sporočamo sledeče nove naslove, na katerih morejo rojaki vplačati naročnino na račun naše Uprave, Río Bamba 562, Buenos Aires: **Francosko:** Banque Baruch & Cie., Paris, 15 rue Lafayette. **Chile:** Banco Germánico de la A. S., Santiago, calle Huérfanos 833, Valparaíso, calle Pratt 238. **Paraguay:** Isti zavod, Asunción, calle Pres. Franco, esq. Chile. **Brasil:** isti zavod v Río de Janeiro, Rua da Alfandega 5; Sao Paulo, Rua Alvarez Penteado 19 in Santos, Rua 15 de Noviembre 164.

OPTICA FOTO E. FERRO

Vse foto potrebščine — 20% popusta na optiko

LAVALLE 1242 U. T. 35-5800

**Dr. JUAN ANGEL
MARTINOLICH**

odvetnik

MONTEVIDEO 481

U. T. 35 - 5223

Banco Germánico

DE LA AMERICA DEL SUD

— BUENOS AIRES —

CENTRALA:

25 de Mayo 151—159,

Av. L. N. Alem 150

PODRUŽNICA:

Corrientes 3223/37

Mercado de Abasto

ODDELEK ZA IZSELJENCE

s svojimi pododdelki

HRANILNICA, NAKAZILA, PREKOMORSKE PREVOZNICE

Izseljenčeva pošta: Pisma iz domovine si morete dati pošiljati na naš

SLOVENSKI ODDELEK

kjer jih podignete, ali od koder Vam jih pošljemo za Vami na kamp.

SLOVENSKI IZSELJENCI NA NEMŠKEM

se morejo naročiti na "Duhovno življenje" s tem; da pošljejo naročnino

na zavod "Deutsch-Südamerikanische Bank, Berlin, Mohren-

strasse 20, z oznako naj se pošlje na naš tukajšnji naslov za račun

"Duhovno življenje", Buenos Aires.

**Z D R A V I T E
B O L E Z N I
P R A V O Č A S N O !**

Če ste bolni, se posvetujte pravočasno z zdravnikom špecialistom!

Moti se, kdor hodi iskat svoje zdravje v dvomljive in prekomerno cenene klinike.

CLINICA CANALE LAVALLE 410

ima na razpolago dovolj znanih zdravnikov špecialistov za vse bolezni.

Sprejemamo:
ob delavnikih od 9 h do 12 h in od 15 h do 21 h
ob nedeljah in praznikih od 9 h do 12 h.

Pregled \$ 3.—

Klijenti iz notranjosti se morejo obrniti na nas pismeno.

Govorimo razne slovanske jezike.

CLINICA CANALE - LAVALLE 410

Buenos Aires — Banco Germánico, Av. L. N. Alem 150. Kdor ima pri nji vlogo, mu ni treba pošiljati denarja, temveč lahko piše banki, naj nam ona izplača naročnino kar iz njegove hranilne vloge.

Buenos Aires — Banco Holandés, Bmé Mitre 234. Kdor ima pri nji vlogo, mu ni treba pošiljati denarja, temveč lahko piše banki, naj nam ona izplača naročnino kar iz njegove hranilne vloge.

Buenos Aires, La Paternal. — J. Živec, Osorio 5087, sprejema naročnino in oglase.

Jugoslavija: dokler ne uredimo poštno čekovnega računa pošiljajte naročnino Zadrugi gospodarski banki v Ljubljani, Miklošičeva cesta, s pripombo: za Duhovno življenje, Buenos Aires.

Brasil: Banco Holandés, Sao Paulo, Rua (ulica) Alvares Penteadó 23.

Francosko, Belgija in Luksemburg: V dogovoru smo s pariško banko slovenskih izseljencev Baruch et Cie.

Holandsko: Hollandsche Bank — Unie N. V., Heerengracht 432, Amsterdam, Holandia.

Nemško: Deutsch-Südamerikanische Bank A. G., Mohrenstrasse 20, Berlin.

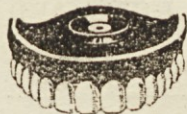
Severna Amerika: V dogovoru smo z velikim bančnim zavodom, ki ima podružnice po vseh večjih ameriških mestih.

Ameriška Slovanska, Založba Buenos Aires - Sao Paulo - Chicago
Editorial Eslavo Americana Buenos Aires - Sao Paulo - Chicago

CLINICA DENTAL DEL PLATA

CARLOS PELLEGRINI 311 esq. SARMIENTO

Sprejema vsak delavnik od 9—11.30 in od 14—18

Delamo brez bolečin. Izdiranje zob brez bolečin \$ 2.—. Zlate krone 22karatne \$ 14.—. Garantirano celotno zobovje. Brezplačna posvetovanja. Samo prvovrstno in garantirano delo. Naročniki dobe 10 % popusta, če se izkažejo pri ordinaciji z zadnjo številko našega lista.

TICHY JOSE

Klavnica — Prekajevalnica — Tovarna
klobas — Zaloga masti

Tovarna: Trelhier 2251-53. U. T. 63, Mataderos 429

Prodajalna: Calle 25 de Mayo 758. U. T. 31, Retiro 4823

Podružnice: Avda. Leandro N. Alem 822

Cabildo 1386 (Belgrano) U. T. 73 - 3570.

ŽENSKA ROČNA DELA

Izvršujejo se točno in solidno vsa v stroko spadajoča naročila. — Med drugim: prti, risani na blagu, od \$ 2.90 naprej, žepni robci, z monogramom vred po \$ 2.80 pol ducata.

CASA EURASIA — Nueva York 3410
(ena kvadra od Avenida San Martin 6200)

Edina slovenska brivnica na Paternalu — Paz Soldan 4979 —
Se priporoča: Leopold Zavrtnik

Slovenska čevljarnica
Paz Soldan 4983
Anton Saksida

SLOVENSKA KROJAČNICA IN TRGOVINA

z manufakturnim blagom po konkurenčnih cenah.
Priporoča se: **Sebastian Mozetič**

Buenos Aires

OSORIO 5025 (La Paternal)

Očala, navadna \$ 2.50; z okvirjem imitacija. Karej \$ 5.—; okvir za očala \$ 2.50; stekla za očala: eno \$ 1.50, obe \$ 2.50.

Optika

TEOFILO MOUCHARD
CERRITO 378

Telefon: 35 (Lib.) - 2819

**ZAVOD NAŠIH ŠOLSKIH
SESTER v ROSARIJU**
ulica BUENOS AIRES 1831

sprejema na stanovanje in hrano
deklince, ki obiskujejo notranjo
ali kakšno drugo, zunanjo šolo.

———— **ZAVOD** ————
SV. CIRILA IN METODA

sprejema dečke v popolno varstvo
Obrnite se pismeno ali osebno na:
ASILO LIPA, VILLA MADERO
C.G.B.A. (Bs. Aires)